

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2023-10-31
Handläggning i
parternas utelager

Aktbilaga 9
Mål nr M 3380-23

RÄTTEN

Rådsmannen Lars Nyberg (även protokollförare), tekniska rådet Kristoffer Hallberg

PARTER

Klagande

Naturskyddsföreningens länsförbund i Västernorrland, 888000-7664
c/o Brita Wessinger

Motpart

Svenska Cellulosa Aktiebolaget SCA,
851 88 Sundsvall

Ombud: Jurist Magnus Norberg
Terravia AB
Storåvägen 17
904 26 Umeå

ÖVERKLAGAT BESLUT

Skogsstyrelsens beslut 2023-09-28 i ärende nr A 35744-2022

SAKEN

Avverkningsanmäld skog A 35744-2022 vid Fågelvik 1:4, Ånge kommun vid Fågelvik 1:4, Ånge kommun ; nu fråga om inhibition

Följande antecknas. Skogsstyrelsen har i två fall meddelat på kallade ”icke- beslut” genom att låta tid förflyta sedan avverkningsanmälan givits in av SCA AB.

Naturskyddsföreningen har överklagat besluten och har yrkat att mark- och miljödomstolen ska besluta att avverkningen tillsvidare inte ska få verkställas (inhibition).

Naturskyddsföreningen har bland annat anfört. Den 10 augusti 2023 skickade föreningen Skydda Skogen en begäran till Skogsstyrelsen gällande avverkningsanmälningarna A 36101-2022 och A 35744-2022 om att myndigheten ska fatta beslut i enlighet med EU:s

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se		måndag – fredag 08:00–11:00 13:00–15:00

fågeldirektiv och habitatdirektiv, miljöbalken, artskyddsförordningen samt säkerställa att skogarnas höga naturvärden bevaras och att artskyddsbrott förhindras.

Den 28 september 2023 informerade Skogsstyrelsen Skydda Skogen att handläggningen av ärendet är avslutad och att inga formella beslut är tagna.

Den avverkningsanmälda naturskogen ligger öster om Långtjärnen, knappt 3 km nordost om Yttertureningen. Här växer en stavatallskog med höga naturvärden i relativt blockig terräng. I skogen finns inslag av tallöverståndare som bedöms vara ca 200-250 år gamla. Död ved i olika grovlekar och nedbrytningsstadier förekommer allmänt-rikligt, varav många grova och mycket gamla lågor i senare nedbrytningsstadier. Självgallring pågår i skogen. Det finns tydliga spår av skogsbrand i området i form av flertal gamla kolade tallstubbar liksom brandljud på en del tallar.

Vid två korta fältbesök (det senaste besöket gjordes 2023-10-17) i den avverkningsanmälda skogen (notera att hela skogen inte är grundligt inventerad) har totalt 19 naturvårdsarter varav 14 rödlistade arter (varav två fridlysta arter) påträffats. Skogen utgör en viktig livsmiljö för den fridlysta talltitan (NT) och tjädern. Talltitan har förhållandevis stora revir motsvarande ca 10–20 hektar, och arten missgynnas när skogen fragmenteras. Kalavverkning av större delar av reviret innebär att det överges (SLU Artdatabanken, 2023-10-10). Talltitan/talltiteparet observerades/hördes på några olika platser i skogen vid skogsgruppens båda besök (2023-07-30 och 2023-10-17). Den är synnerligen trogen sitt ca 15 hektar stora revir och närhelst på året man ser en talltita så är det i dess revir. Därutöver hyser ett par träd i skogen bohål.

I den avverkningsanmälda skogen växer även de tre sårbara vedsvamparna fläckporing (VU), gräddporing (VU) och laxgröppa (VU) på tre gamla tallågor (mer information om arterna i Bilaga III). I Skogsstyrelsens värdepyramid för bedömning av skog med höga naturvärden är fläckporing och gräddporing placerad allra högst upp i pyramiden. Enligt SLU Artdatabanken behöver gräddporingens nu kända växtplatser undantas från skogsbruk för på sikt hejda artens vikande trend. När det gäller laxgröppa skriver SLU Artdatabanken att merparten av lokalerna bör skyddas. Därutöver växer även bl.a. brunpudrad nållav

(NT), dvärgbägarlav (NT), garnlav (NT), gränsticka (NT), kolflarnlav (NT), mörk kolflarnlav (NT), lunglav (NT), vedflamlav (NT), vedskivlav (NT) och vedtrappmossa (NT) i skogen. Lunglav (NT) påträffades dessutom på två björkar vilket inte är särskilt vanligt.

Det avverkningsanmälda skogsområdet hyser höga naturvärden. Skogsstyrelsen har varken beaktat eller utrett förekomsten av fridlysta och rödlistade arter i området. Skogsstyrelsen har överhuvudtaget inte vidtagit åtgärder för att säkerställa den ekologiska funktionen för fridlysta fågelarter såsom talltita (NT, §4) eller tjäder (§4) i området. Myndigheten har därmed inte heller skaffat sig ett fullgott kunskapsunderlag i enlighet med 2 kap. 2 § miljöbalken om de fridlysta och rödlistade arterna i området. Skogsstyrelsen har genom sitt icke-beslut inte heller utrett riskerna eller vidtagit åtgärder för att begränsa eller motverka skada på naturmiljö eller förhindra betydande miljöpåverkan. Det avverkningsanmälda skogsområdet utgörs av EU-naturtypen Västlig taiga som Sverige är skyldig att bevara i gynnsamt tillstånd enligt EU:s art- och habitatdirektiv. Skogsstyrelsen har inte på något sätt vidtagit åtgärder för att förhindra skada på naturmiljön (Västlig taiga) vilket strider mot EU:s art- och habitatdirektiv.

Skogsstyrelsen har inte beaktat eller utrett förekomsten av fridlysta fågelarter i området. Skogen är överhuvudtaget inte inventerad av Skogsstyrelsen. Den är bara ytligt inventerad av den ideella miljörörelsen och fler fynd av fridlysta och rödlistade arter är troligtvis att finna om skogen inventeras grundligare. I det avverkningsanmälda skogsområdet lever både talltitan (NT) och tjädern. Båda arterna är fridlysta enligt 4 § Artskyddförordningen. Det är ett lagbrott att avsiktligt störa fridlysta fåglar utan dispens från Länsstyrelsen. Skogsstyrelsen har genom sitt icke-beslut helt bortsett från vetenskapliga studier om revirstorlek för talltita och tjäder. Myndigheten har därmed inte säkerställt att den kontinuerliga ekologiska funktionen samt livsmiljöerna för de fridlysta arterna bevaras i det avverkningsanmälda skogsområdet. Skogsstyrelsen har därför inte agerat i enlighet med fågeldirektivets syfte eller tillämpat lagstiftningen enligt 4 och 14 §§ Artskyddsförordningen (2007:845) på ett korrekt sätt, vilket myndigheten enligt 2 kap. 10 § miljötillsynsförordningen (2011:3) är skyldig att göra. Talltita, rödlistad som nära hotad och prioriterad art i Skogsvårdslagen, har häckningsrevir i avverkningsanmälan. En talltita

respektive ett talltitepar observerades vid skogsgruppens båda besök i det avverkningsanmälda området. Arten har minskat kraftigt de senaste 30 åren och minskningstakten innevarande 10-årsperiod beräknas till 20 (10-30) %. Talltitan är synnerligen trogen sitt ca 10-20 hektar stora revir och är beroende av flerskiktade olikåldriga skogar för att kunna föda upp sina ungar. Talltitan försvinner om dess livsmiljö kalavverkas.

Skogsstyrelsen har trots det avverkningsanmälda skogsområdets höga naturvärden inte förelagt den anmälningsskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Av 6 § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd framgår att en anmälan om skogsavverkning ska ses som en anmälan för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken (1998:808). Om åtgärderna inte bedöms vara tillräckliga eller om det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, kan Skogsstyrelsen även förbjuda verksamheten.

Alla som bedriver en verksamhet är skyldiga att visa att miljöbalkens hänsynsregler iakttas. Artskyddsförordningen ingår i de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. MB. Skogsstyrelsen har inte vidtagit några åtgärder för att i enlighet med 7 kap. 17 och 19 §§ Skogsstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SKSFS 2011:7) förhindra eller begränsa skador till följd av skogsbruksåtgärder i hänsynskrävande biotoper, i livsmiljöer och på substrat där det förekommer arter som betecknas som akut hotade, starkt hotade, sårbara eller nära hotade. I det avverkningsanmälda skogsområdet växer de tre sårbara vedsvamparna fläckporing (VU), gräddporing (VU) och laxgröppa (VU). Enligt SLU Artdatabanken behöver gräddporingens nu kända växtplatser undantas från skogsbruk för på sikt hejda artens vikande trend (SLU Artdatabanken, 2023-10-17). Enligt SLU Artdatabanken bör merparten av lokalerna med laxgröppa skyddas (SLU Artdatabanken, 2023-10-02). Enligt föreskrifter och allmänna råd till Skogsvårdslagen 30§ kap. 7 ska hänsyn även tas till ”*biologiskt värdefulla träd som kan utgöra livsmiljöer eller boplats för skyddsvärda arter och med koppling till tidigare trädgeneration t.ex. gamla tallar*”. I det avverkningsanmälda skogsområdet finns inslag av tallar i 200-250-årsåldern.

SCA AB har yttrat sig över inhibitionsyrkandet och motsätter sig att interimistiskt beslut meddelas. SCA AB har emellertid, med anledning av att målet inletts i mark- och

miljödomstolen nu låst avverkningarna från att genomföras, vilket innebär att SCA åtar sig att pausa fortsatt arbete i enlighet med avverkningsanmälningarna till dess målet är avgjort. I ett sådant läge finns i likhet med vad som anförts i många andra mål där SCA är part inte anledning att tvångsvis fatta interimistiskt beslut om förbud mot avverkning i enlighet med anmälan.

Mark- och miljödomstolen meddelar följande

BESLUT

Avverkning enligt anmälan A 35744-2022 får tills vidare inte ske.

SKÄL FÖR BESLUT

De uppgifter som framgår av överklagandet samt av Skogsstyrelsens akt talar för att skyddade arter, bland annat talltita, har sin livsmiljö i det avverkningsanmälda området. Det finns risk för att den anmälda verksamheten kan medföra skada eller olägenhet för miljön. Det föreligger därmed skäl för att, i avvaktan på kompletterande utredning i målet, förbjuda avverkning. Mark- och miljödomstolen beslutar därför om interimistiskt förbud.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (MMD- 21)

Lars Nyberg

Hur man överklagar

MMD-21

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor. Tiden räknas från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen är en lördag, söndag, helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.